

Danielpa Qillqanmanta - Tawa Chunka

Qanchisniyuq Numero

Cheqaqkunata qhawaykachispa: Chisi chawpi waqyakuq, Islampa ruynin, hinaspa qhepa p'unchaykunapi qhepa pruebanakuy ruwaynin.

Jeff Pippenger
2024-01-13

1798 watapi, Ulai mayu rikch'ayninpa musquynin kichasqa kasqanmantam yachayqa yapakusqa; chayqa huk pruebay ruranata paqarichirqa, hinaspa 1844 watapi Ch'isi Chawpipi Qapariy kuyuywan tukukuyninman chayarqa. Qhepa p'unchaykunapa Ch'isi Chawpipi Qapariynin, kunan kichakusqaña kashan chayqa, chay willakuywanmi rikuchisqa karqa, hinaspa chay willakuyta kikin pruebay cheqaq-kunata hap'in; imaraykuchus kunan kichakusqaña kashan chay Ch'isi Chawpipi Qapariy willakuyqa, Millerpa jawirinkunapa kutichisqanmi.

“1841, ‘42, ‘43, hinaspa ‘44 watakunapi chaskisqanchik cheqaqkunaqa kunanmi yachakuspa willakuytaqa kanan. Nawpaq, iskay ñiqin, hinaspa kimsa ñiqin angelkunapa willakuyinkunaqa qhipa p'unchaykunapim sinchi kunkawan willakusqa kanqaku. Chaykunaqa kuskan sonqowan qatipaywanmi hinaspa Espíritu-pa atipayninwanmi qopasqa kanqaku.” Manuscript Releases, volumen 15, 371.

Kay pachaqa Chawpi Tuta Qapariynin profetap willakuyninpa hatun yuyayninqa kinsa kaq ay ayllupi Islampa ruwayninmi. Islampa kinsa aykunaqa llapallanmi Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa kanku. Qhepa p'unchaykunapa Chawpi Tuta Qapariy willakuyqa 18 julio 2020 p'unchawpi llaquikuyanta qallarirqa kichasqa kayta, chay pacha qhepa p'unchaykunapa suyasqa tiempo chayamuchkaptin. Hinallataq imaynachus Millerita historiapi Chawpi Tuta Qapariy willakuyqa karqa, chayhinataq qhepa p'unchaykunapa willakuyninqa pisipisilla wiñachisqa purin Exeter camp meeting nisqaman chayanankama. Chay puntupiqa vírgenes nisqakunaqa aceiteyuq kanku, utaq manam kanchu.

Isaías qhayariyninta ñak'ariymanmi churarin Jerusalén llaqtapi runakunata kamachiq asipayasqa qharikunapaq; chaymi reqsichin, rikuyqa Efraínpa machasqa runakunapaq hinam tukusqa huk siellasqa libropi hina. Isaíaspa pasajenpi, huk satanás nisqa unanchata Diosman yupaychasqa unanchaman tikray llamk'ay, imaynachus Adventismopa historiankupi ruwasqa karqa, alfareropa ñiqi allpa hina qhawasqa kanan. Chay llamk'ayqa karqa “sapa p'unchay” nisqapa sut'inchayninta sayachiy, Cristopa unanchan kasqanta hina, mayqinchus Satanaspa unanchan. Daniel “tamid” simita paganismpa unanchanpaq hina aplikaspaqa, chay simita akllarqa unanchaypaq munayninrayku, imaraykuchus chay simi “continual” ninmi.

Kinsa atiykunaqmi kachkan kay pachata Armagedónman pushaq, chay kinsa atiykunamanta ñawpaq kaqmi dragón (paganismo). Dragónqa hanaq pachapi Diospa contranpi maqananta qallarisqa. Dragónqa chay maqanataqa apasqallanmantaqmi waranqa watayuq milenio tukukuyninkama, chaypi tukuyta tukusqa kananpaq.

Hinaspan waranqa watakuna tukukuptinmi, Satanásqa carcelninmanta cacharichisqa kanqa; hinaspan lloqsispa kay pachapa tawa k'uchunkunapi kaq nacionkunata, Gogtawan Magogtawan, pantachinqa maqanakuyman huñunankupa; paykunapa yupayninqa lamar qocha patapi aqu hina kanqa. Hinaspan kay pachapa ancha pampanman wicharispanku, santospa campamentonta muyurqanku, munasqa llaqtatapas; chaymantataq Diosmanta hanaq pachamanta nina uraykamuspa paykunata mikhurparin. Hinaspan paykunata pantachiq supayqa ninawan azufrewan qochaman wikch'usqa karqa, maypichus bestiapas llulla profetapas kanku; chaypitaq tutantin p'unchantin wiñaypaq wiñaykama ñak'arichisqa kanqaku. Apocalipsis 20:7–10.

Uywa (papakuna kamachiy) kimsa atiyuniyuqkunamanta iskayñiqinmi, kay pachata Armagedónman pusak; llulla profetapas (Estados Unidos) chay kimsa atiyuniyuqkunamanta kimsayñiqinmi. Iskayninpas cruzpa willakuynin qhepata historiapi rikhurirqanku, iskayninpas Cristoqa Iskay Kutimpi hamuqtin chinkachisqa kanku.

Hinaspanqa karqa uywata animalqa, paywan kуска llulla profetapas, paypa ñawpaqenpi milagrokunata ruwaspa, chaykunawan pantachirqa uywapa señalta chaskiqkunata, hinaspa paypa rikchayninta yupaychakunatapas. Iskaynin kawsayllaraq wikch'uykusqa karqaku nina quchaman, asufrewan rawraqman. Apocalipsis 19:20.

Danielqa hebreo simi “continual” nisqata paganismoq (Satanásqa) unanchaqnin hina, chay simita akllarqa sut'inanpaqmi Satanás sapa kuti, mana samayniyuqta, Diosta contra maqanakusqanta. Huk iskay atiyuniyuqkunaqa Diosta contra maqanakusqankupi sut'ichasqa pacha-kunallapim llamk'anku. Danielpa “tamid” (continual) simita akllakusqanqa yuyaychasqa kasqanraykum, hinallataq chiqap kasqanrayku.

Imaynatachus Isaiaspas willakuyñin, chaykunapaq ay ay nisqa, pikunaman Señorqa sinchi puñuyupa espiritunta jich'arqon, ñawinkutapas wichqarqon, qatiykachkan iskay chunka pusaqniyuq kapitulumanta iskay chunka kimsayuy kapitulumankama; chaypi qillqarin:

Kunan riy, paykunapa ñawpaqenpi qillqay huk tablapi, huk librupipis churay; hamuq p'unchaykunapaq wiñaypaq wiñaykama kananpaq: kayqa huk hatariq llaqtam, llullaq wawakunam, Señorpa ley-ninta mana uyariyta munaq wawakunam: rikkuqkunataq nin, “Ama rikuychikchu”; profetakunataq nin, “Ama allin kaqkunata noqaykuman willariychikchu; llamp'u kaqkunallata rimariykuwaychik, sallqayachiq kaqkunata willariychik: ñanta saqiychik, ñanmantataq muyuriychik, Israelpa Santo-ninta ñawpaqniykumanta chinkachiychik,” nispa. Chayrayku kaysina nin Israelpa Santo-nin: kay simita cheqnikuspaykichik, ñak'ariywan millay muyu-simiwan atinispas, chaypi samakuspaykichikrayku: chaymi kay huchaykichik qankunapaq kanqa urmaytaña munaq llikim hina, hatun perqapi punkhuykuspa wiñaq, pakiynintaq usqhaylla, huk ratullapi hamunqa. Paytaq pakanqa mitaq rurajpa ayan pakiq hina, ch'uqchusqa p'akikusqata; mana kuyapayaspam pakanqa: chay p'akikuypiq manam tarikunqachu huk ch'illkallapas ninata q'upimanta oqarinapaq, nitaq yaku ukhumantapas oqarinapaq. Señor Dios, Israelpa Santo-nin, kaysina ninmi: kutirikuspaykichikpi samakuspaykichikpi qispichisqa kankichikman; ch'in kawsaypi, atyman hap'ikuspaykichikpi kallpaykichik kanman: ichaqa mana munarqankichikchu. Isaías 30:8–15.

Qillqasqa “tabla” nisqaqa Habacuc qelqap iskay kaq capítulo-pi “tablas” nisqakunami; chaykunataqa wakichisqaku karqan, ñawirisqankukunaqa “phawayta” atispa willakuyta mast’arichinankupaq. “Tabla”manta “nota” rurasqa “libro” nisqaqa Habacuc-mi. Habacuc “libro”manta “tabla” nisqaqa huk pruebanapaq ruwana llank’aytam rikuchin, chaypiqa rikurichin “huk hatarikuq llaqtata, llulla wawakunata, Señorpa ley-ninta mana uyariyta munaspa kashaq wawakunata.” “Uyariyta” mana munasqa “hatarikuq llaqta” nisqaqa, Jeremías qelqapi waqaychaqpa corneta waqyasqan t’oqyayta mana uyariyta munasqakunami.

Chaymantaq noqa, qankunapa patanman qhawaqkunata churani, nispay: Uyarispa qhapariq pututupa waqayninta. Ichataq paykuna nirqanku: Mana uyarisunchu. Jeremías 6:17.

Hatunchakunqa kaykuna Isaíaspa historiampipas, hinallataq Cristopa historiampipas, mana uyariyta munasqankumanta.

Hinaspan nispa: Riy, kay llaqtataq runankunaman niy: Uyariychik cheqaqtapuni, ichaqa ama entiendeychikchu; qhawaychik cheqaqtapuni, ichaqa ama reqsiychikchu. Kay llaqtapa sonqonta wirayachiy, rinrintataq llasayachiy, ñawinkunataq wichq’ay; ama hinaqa ñawinkunawan qhawanapaq, rinrinkunawan uyarinapaq, sonqonwan entiendeynapaq, kutirikunapaq, hinaspa hampisqa kanapaq. Isaías 6:9, 10.

Isaías qillqasqan upa rinrilluq hatun contradecqenkunaqa “uyarinku”, ichaqa mana “uyarinkuchu”, hinallataq mana “uyariyta” munasqankum qhawachin paykunaqa “mana entiendenkuchu” nisqanta. Danielpa millay runankunam, Mateo qillqapi mana yuyayniyuq chunka sipaskunawan kуска, mana entiendenkuchu yachaypa yapakusqanta, chay “mesa”pi rikuchisqa, Habacucpa “libro”pi qillqasqa kasqanta. Sichus Isaías qillqasqan upa rinrilluq contradecqenkuna uyarinkuman karqan, kutirichisqa hinallataq hampisqa kayta atinman karqan; ichaqa sonqonku wirayasqañam, chayrayku mana atinkuchu Chisi Chawpi Waqaypa willakuyninta entiendiyman. Jesusqa upa rinrilluq contradecqenkunamanta iskay kaq testigotam qorqan.

Hinaspanakunakachá, payta nirqanku: “Imaraykutaq paykunaman rimanki tinkuchiynkunawan?” Paytaq kutichispa nirqan: “Qankunamanqa qusqam kashan hanaq pacha qhapaq suyupa pakasqa imakunata yachanaykichikpaq; paykunamanqa manam qusqachu. Pipas kapuqniyuqmanqa aswanmi qusqa kanqa, hinapin achkayaypi kapunqa; ichaqa pipas mana kapuqniyuqmantataq, paymantaqa qechusqa kanqa chay kapusqallanpas. Chayraykun paykunamanqa tinkuchiynkunawan rimani: rikuspapas manam rikunkuchu; uyarispapas manam uyarinkuchu, nitaj unanchankuchu. Paykunapiqa hunt’akun Esaiaspa willakusqan, nispa: ‘Uyarispaqa uyaringkichikmi, ichaqa manam unanchankichikchu; rikuspataq rikungkichikmi, ichaqa manam reparangkichikchu. Kay llaqtapa sonqonmi rumi sonqo hina tukusqa, rinrinkunapas sasa uyariqmi, ñawinkunatapas wichqarakunku; ama mayqen p’unchawpas ñawinkuwan rikunankupaq, rinrinkunawan uyarinankupaq, sonqonkuwan unanchanankupaq, kutirikunankupaq, noqataq hampinaypaq.’ Ichaqa kosisqas kachun qankunapa ñawiykichik, imaraykuchus rikun; hinallataq rinriykichikpas, imaraykuchus uyarin. Cheqaqtapuni niykichik: achka willakuqkuna, chanin runakunapas munarqanku qankuna rikushasqaykichikta rikuyta, ichaqa manam rikurqankuchu; qankuna uyarisqaykichikta uyariytapas munarqanku, ichaqa manam uyarisqankuchu.” Mateo 13:10–17.

Yachaqkunaqa yachanku parábolakunaq pakasqa yachayninta, mayqinchá chiqá kasqanta sutinchasqa kachkan siq'i patanpi siq'i hina. Yachaqkunaqa kusionqas kanku, imaraykuchus rikunku, uyariyunku ima; hinaspa yachaqkuna hinallataq kusionqasqa iskayninku Daniel qillqap chunka iskayniyuq capítulo nisqapim sutinchasqa kanku. “Yachaqkuna” nisqaqa chaykuna kanku yachaqkuna (sonqonkupi) yachay yapakuyta, mayqinchá “misa” nisqawan sutinchasqa kachkan Habacuc qillqapi sutichasqa “libro” ukhupi; “kusionqas” nisqaqa suyaqkuna kanku.

Hinaspanmi: “Riy, Daniel; kay simikunaqa wichqasqa, sellosqa kachkan pacha tukukuynin kama. Achka runakunan qespichisqa kanqaku, yuracchasqa kanqaku, hinaspa pruebasqa kanqaku; ichaqa mana allin runakunaqa mana allinta ruwaspa purinqaku; mana mayqen mana allin runapas entiendenqachu; ichaqa yachaqkunaqa entiendenqaku. Sapa punchaw haywarikusqa sacrificio qichusqa kasqanmantapacha, hinaspa ch'inyayta rurachiq millay abominación sayachisqa kasqanmantapacha, waranqa iskay pachak qanchis chunka pusaqniyuq punchawkuna kanqa. Kusionqa kachun mayqan suyaq, hinaspa waranqa kimsa pachak pichqa chunka pichqayuq punchawkuna kama chayaq.” Daniel 12:9–13.

Miller qatiqkunaqa allinta hamut'arqanku chunka kimsa pachak kinsa chunka phisqayoq p'unchaykunaqa qallarin paganismomanta (“sapa p'unchay kaq”), watapi 508 “qichusqa” kaptin. Saminchayqa prometisqa karqa 1843 watapi suyaqkunapaq. Chay pasajepi “hamun” nisqa simiqá “llank'aykun” manam, aswan “tupan” ninmi. 1843 wataqa 1844 watata “tupaykurqa” tukukuyninpi. 1843 wata tukukuypinmi Habacucpa “suyakuy pacha” chayarqamurqa, hinaspa huk saminchay willasqa karqa chay “libropi” kamachisqa hina suyaqkunaman, mayqen libroqa chay “tablaskunata” qhawachirqan. Habacucpa “libron” kamachirqanmi chay rikuyta suyanankupaq.

Danielqa reqsisqan 1798 watapa historianta (tukukuypa pacha), maypichus paypa libron kichasqa karqa, chaymantataq huk kimsa patayuq pruebaykuq rurana paqarimurqa (pichasqa, yurayaqchasqa, hinaspa pruybasqa). Chay rurana tukukuyninman chayarqa qanchis truenuykunapa pakasqa historianta rikuchisqanpi. Chay pakasqa historiaqa kinsa cheqaq kaypa señalkunanmi, ñawpaq llakikuywan, Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninwan, hinaspa hatun llakikuywan sut'ichasqa. Ñawpaq llakikuyman chaymuy bendiciónqa huk kimsa patayuq pruebaykuq runanata reqsichin, 1798 watapa historianta tukukuyninmanta 1844 watakama.

1798 watamanta, 1844 watapi hatun llakikuy kama, 1989 watapa historianta rikch'achin, utqaylla hamuq domingo kamachikuy kama. Ñawpaq hatun llakikuypi rikuy qallarispan tardakuyta qallarisqa chay rikuyta suyakuqkunapaq huk saminchay karqon nisqa. Daniel chunka iskayniyuqpi “yachaqkuna” nisqakunaqa chay “kusionqa” nisqakunan, hinaspa “suyakuqkuna” nisqakunan. Millay runakunaqa sonqonkupi mana “uyariq”kuna, hinaspa mana “rikuq”kuna kasqankum. Millerita kuyuriypa llapa experiencianta Danielpa tawa versiculonkuna ukllapi huñun, chay versiculokunataq pachallataq pachallataq huk pachapi waranqa tawa chunka tawayuq waranqa t'aqasqakunapa sellasqa historiantapas representan.

Chay tawa versopi rikuchisqa sagrado historiaqa saynakama tiyasqa kachkan Habacucpa tablankunapi rikuchisqa yachaypa yapakuyninta allinta entiendenapaq, hinallataq Jesús sut'ita nisqan yachaypa yapakuyninta, payqa yachachirqan línea hawan línea nisqa metodologíawan. Payqa huk parábolamanta huk parábolakama qawarichirqan, profeciapa pakasqa misterioyta

“yachaqkunaman” sut’ichanapaq. Daniel chunka iskayniyuqpi “mana allin runakunaqa” mana entiendenchu, hinaspa 2 Tesalonicenses, capítulo iskaypi, paykunapa mana entiendeyninqa cheqaq kayta cheqnisqankuwanmi rikuchisqa, chaymi hatun pantayman apay. Pablo qelqasqan cartapi mana allin runakuna mana munasqan cheqaq kayqa karqan “sapa p’unchay rurasqa serviciota,” hinaspa Danielpa tawa versionkunapi, sut’i profecía cheqaq kayqa hinallataq “sapa p’unchay rurasqa serviciom” nisqami.

Jesúsqa disipulonkuna-man nirqan kuisqa kasqankuta, chayta ruwaspataq payqa Isaiaspi kaqkuna-man contrastaspa rimasharqan, qhawariyta uyariytawan mana munaspa, kutirikunankupaq. Daniel chunka iskayniyuqpi kuisqa kaqkunaqa suyaqkuna kanku. Daniel chunka iskayniyuq qaptaqpi tawa versículokuna, hinallataq chay versículokunaq hunt’asqan Milleritaq runakunaq historiankupi, hinallataq Isaiaspi kaq mana uyarinayuc mana qhawarinayuc huk clasewan contrastesqan, hinallataq Cristoq iskay clasekunata kikiñanrak t’aqasqanpas, llapallanku ñawpaqman señalanku pakasqa historiata qanchis truenokunaq, chaymanta chaykamuc 18 julio 2020 p’unchawpi. Milleritaq historiankupi qhipa prueba ruranakuy, ñawpaq kaq llakisqa pantaymanta qallarisqa, kunanqa yapamanta kutichisqa kachkan. Wakinkuna qhawarinqaku, wakinkunataq mana qhawariyta munanqaku.

“1840–1844 watakunapi qusqakamuc llapa willakuykunaga kunanqa kallpawanmi rimasqa kanan, achka runakuna sarunchasqankuta chinkachisqankurayku. Chay willakuykunaga llapa iglesiakunamanmi chayan.

“Cristo dijo: ‘Bienaventurados vuestros ojos, porque ven; y vuestros oídos, porque oyen. Porque de cierto os digo, que muchos profetas y justos desearon ver aquellas cosas que vosotros veis, y no las vieron; y oír aquellas cosas que vosotros oís, y no las oyeron’ [Mateo 13:16, 17]. Bienaventurados los ojos que vieron las cosas que fueron vistas en 1843 y 1844.

“Willakuyqa qusqam karqan. Chaymantapas mana unaychasqachu kanan chay willakuyta yapamanta willakuypi, imaraykuchus pacha señalkuna hunt’akuchkanku; tukukuq llamk’ayqa ruwasqa kanan. Hatun llamk’ayqa pisilla pachapi ruwasqa kanqa. Diospa kamachisqanman hina huk willakuy utqaymanta qusqa kanqa, chaymi sinchi qayakuyma wiñanqa. Chaypacham Danielqa suertinpi sayanqa, testimoniunta qonanpaq.” Manuscript Releases, volumen 21, 437.

William Millerqa angelkuna pusasqanmi karqa entiendenanpaq “sapa punchawpa”, Roma paganakunapa unanchaqnin kasqanta. Hermana Whiteqa chiqanmanta takyachirqan payqa allinta entiendesqanta chaypi. Chay entiendesqa, “tablaskuna” patapi rikuchisqa, Habacucpa “libron” nisqapi nirqasqankunaman hina, “hamuc pachapaq” kasqanmi. Chay “libro” kichasqa kayninmi “huk mana kasukuq, llulla wawakunata” rikuchin. “Wawakuna”qa qhipa miraypaq unanchaqmi, chayrayku Isaiaspa pasaje nisqapi “hamuc pacha”qa sut’inchasqa kashan tapuy juiciopa qhipa p’unchayninkunapaq.

Isaías nin: “llulla wawakuna”qa “qillqasqa”pi nisqa “mesa”pi rikuchisqa willakuy proféticata qhispichinqaku, imaraykuchus ninku: “qhawariqkunaman, ama qhawariychu; profetakunamanpas, ama chiqap kaqkunata willawaykuchu; llamp’u kaqkunata rimapayawayku, engañoskunata profetizawayku” nispa. 1863 watapi Laodicea Adventismoqa llulla wawakunapa mañakusqanta

hunt'aspa astawan wiñaq ruwayta qallarín. Chay ruwayqa Isaíaspa nisqanman hina Millerita cimientokunapa ñawpaq ñankunata saquespa rikuchisqa kashan, imaraykuchus paykuna nirqanku: “ñanmanta llusqiyichis, ñanmanta wikch'uyichis, Israelpa Santo Ninta ñawpaqninchikmanta chinkachiyichis” nispa. Ñanqa, mayqanmi ñan kashan, chayqa Jeremiaspa ñawpaq ñankunanmi.

Kaymi ninmi Señorqa: Ñankunapi sayariychik, qhawariychik, tapukuyichik ñawpaq ñankunamanta, maypichus allin ñan kashan, chaypi puriyichik; chay hinataq tarinkichik samayta almaikichikpaq. Ichataq paykunap nirqanku: Manam chaypi purisunchikchu. Jeremías 6:16.

“Wullku wawakuna” nisqakunapa Jeremiaspa “ñawpa ñankunata” mana chaskisqankuqa, Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninta mana chaskiyimi; chaypi “samay” tarikusqa kananpaqmi, chaymi Isaíaspi paykuna mana uyariyta munasqanku “samaypas musyachikuypas”, hinaspapas qhepa para willakuypa musyachikuyninmi. Chay willakuyqa Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninmi, mayqinchus Milleritakunapa historiantupi rikuchisqa, hinaspa “tablaskuna” patapi sut'inchasqa, chaykunapa huk “libro” ukhupi qillqasqa kasqankuta rikuchin. Wullku wawakuna Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninta mana chaskisqankuqa, paykunapa munayninwanmi rikuchisqa: “Israelpa Santo Ninta ñawpaqninkumanta chinkachiy” nispa. Ellen Whitepa ñawpaq rikuyñin, mayqintachus Alpha y Omega chiqapta tukukuyninta rikuchinapaq llamk'achinqaku, chanin runakunapa ñanninta reqsichin, qallariyninpi k'anchayta señalaspa, hinaspa pichus “yachaqkunata” ñanpa tukukuyninkama pusan, chayta sut'inchan.

“Paykunapa qhipankupi ñan qallariyninpi huk k'anchariq llihipiq kawsarichisqa karqan, chaymanta huk angel niwarqan chayqa ‘chawpi tuta qayakuy’ kasqanta. Kay k'anchayqa llapan ñantaq patapi llihipirqan, chaynapi chakinkunapaq achkiyta qowarqan mana mitk'anankupa.”

“Sichus ñawinkuta Jesuspi allinta churaspanku, paymi ñawpaqninpi kaspera, llaqtaman pusasqanku, hinaptinqa allin waqaychasqa karqanku. Ichaqa chaymanta hukkun sayk'uspa, nirqanku llaqtaga ancha karupi kashasqanta, hinaspa ñawpaqtaña yaykusqankuman hina suyashaq kashasqankuta. Chaypim Jesus kallpanchanman karqa hatun yupaychasqa paña makinta hoqariykuspa, hinaspa makinmanta huk k'anchay llusqirqan, chay k'anchayqa advent bandamanta hawapi wayllurqan, paykunapaq ‘¡Aleluya!’ nispa qapariqanku. Wakinkunapaq mana yuyayniyuq hinalla qhipankupi kashaq k'anchayta ñiqirqanku, hinaspa nirqanku mana Dioschu chayta paykunata chayhina karukama pusamurqan. Qhipankupi kaq k'anchayqa wañusqa hina chinkarqan, chakinkutataq hunt'asqa tutayaypi saqerqan, hinaspa mitk'aspa señalesninta, Jesustawan mana rikuyta atirqankuchu, chay ñanmanta urayman wichuqkuspataq tutayaq, millay pacha uraypi kaqman urmaykuchirqanku.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Qallariypi, tuta chawpipi waqyasqapa k'anchayninmi karqa; tukukuypipas chayllataqmi karqa. Payqa Jesúsmi karqa (Israelpa Santoqnin), paytaqmi paykunapa ñawpaqninkumanta chinkachiyta munarqaku. Jesúsqa hatun k'anchayniyoq paña makimanta lloqsimuq k'anchayqa, tuta chawpipi waqyasqapa k'anchayninmi karqa, “tablaskuna” patapi rikuchisqa hina, “libro”pi qillqasqa kasqanman hina. “Lullakuq wawakuna” Cristopa tuta chawpipi waqyasqanmanta willakuyninta,

hinallataq purinankupaq ñanta, mana chaskisqankurayku, ñanmanta urmaspa Diospa taripayninta apamurqaku. “Hanaq perqa” utqaylla p’akikusqa nisqaqa, iglesiawan estadowan t’aqasqa kaypa “perqanmi”; chay perqataq utqay hamuq domingo leywan thuñichisqa kanqa. Chay taripayqa “utqaylla, huk ratullapi” hamun, hinaspa “mankha rurana runapa aqha vasun p’akikuspa ch’iqichisqa hina” kanqa. Chayqa chay taripaymi, supaypa “sapa p’unchay” nisqa unanchanta uman uraman muyuchispa, Cristopa unanchan kasqanta riqsichiywan tupaq.

Cheqaqmi qankunapa tukuy imakunata tikraynikichikqa manka rurajpa llinphin hina yupasqa kanqa: imaraykutaq rurakusqa imaqa rurajninmanta ninman, “Payqa manam noqata ruwarqanchu”? utaq wakichisqa kaqmi wakichiqninmanta ninman, “Payqa manam yachayniyuqchu”? Isaías 29:16.

“Qhipa p’unchawkunapi” nisqaqa profetapa cheqaq yachayninmi, Daniel chunka iskayniyuqpi tawa versículokunata huñunaykuchkan, chaykunam mana allinkunaqwan yachaqkunaq t’aqayninta reqsichin. “Qhipa p’unchawkunapi” nisqaqa chay cheqaq yachaymi, 2 Tesalonicensespi sinch’i pantayman chaskisqakunaq cheqnisqan. “Qhipa p’unchawkunapi” nisqaqa “llulla wawakunaq” munayninta rikuchin, Israelpa Santoqninta ñanninkumanta llusqichiyta munasqankuta. Hinaspa castigonku rikuchisqa kachkan alfareropa ruranta p’akiyan; puchuqninta q’apaqchaq virgenkunapa chinkasqa kasqankuta rikuchiq ejemplom, imaraykuchus chay p’akisqa alfareropa ruranta p’akisqa, puchuq pedazokunawanqa, “mana tarisqachu kanqa” “ninata q’osñimanta apananpaq huk pedazo, utaq p’ujyumanta yaku oqarinanpaq.”

“nina” hinallataq “yaku”pas Espíritu Santo-pa unanchaqninmi kanku, chunka sipaspa rimaypi aceite hina. Chawpi tuta qayay utqayllata, huk ratollapi hamuqtin, imaynan Exeter camp meeting nisqapi agosto killapi 1844 watapi karqan hinata, mana atinqachu “llulla wawakunaqa” ima aceitellatapas (yakuta utaq ninata) tariyta. Paykunaqa ñawpaq ñak’ariy qhipaman “kutimuy” nisqaman waqyasqa karqanku, Jeremías hina, ichaqa mana munarqankuchu.

Simi rimaykikuna tarisqa karqan, hinaspa mikhurqani; simi rimaykiqa sonqoypaq kusikuywan anchata kusikuynin karqan; sutiykiwan sutichasqa kani, ay Apu, llapa atiniyuq Dios. Manam asipayakuqkunapa huñunakuyninkupi tiyaraqchu, nitaq kusikurqanichu; sapallaymi tiyaraq kani makiykirayku, imaraykuchus phiñakuyniyuqta hunt’awarqunki. ¿Imaraykutaq nanayniyqa wiñaypaq, ch’akiyñiytaq mana hampiy atisqa, hampichikuyta mana munasqa? ¿Llapanpichu ñoqarayku llulla hina kanqanki, chinkaqa unu hina? Chayraykun Apu kaynata nin: Sichus kutirimunkiq, chayqa kutichisqayki, ñawpaqniypi sayanqanki; hinaspa allin chaninniyuqta mana allinmanta t’aqanki chayqa, simiy hina kanqanki. Paykuna qamman kutirimuchunku; qamqa ama paykunaman kutiriychu. Kay llaqtapaqmi qanta rurasqa muyurisqa anta pirqqa hina; paykuna qawanakusunkim, ichaqa manam atipanqakichu; ñoqqa qanwanmi kashani qispichisunaypaq, librasunaypaqpas, nispa Apu. Ñoqam qispichisqayki millay runakunapa makinkumanta, manchay runakunapa makinkumantapas rantispa orqosqayki. Jeremías 15:16–21.

Jeremíasqa rikuchin ñawpaq llakikuy qhipaman kutimuraqkunata. Paykunaqa yaykunku “chanin kaqta mana allin kaqmanta” t’aqay ruwanakuyma, Señorpa ñawpaqenpi “sayarinankupaq” hinaspa Señorpa “simin” hina kanankupaq. Paykunaqa Danielwan rikuchisqakuna kanku isqon kaq

kapitulumpi, ch'iqchisqa kasqankuta entiendespa, chaymantaq Leviticus ishkay chunka suqta kaq mañakuyta mañakusqankupi. Paykunaqa Daniel, Jeremías, Habacucpa ricchakuqkuna hina rikuchisqakuna kanku, “llulla wawakunaman” tupachisqa. “Llulla wawakuna” nisqakunatapas “Israelpa Santo” waqyarqan, pay niqtin: “kutimuspaykichis hinaspa samakuspaykichis qispichisqa kankichis; upallaypi hinaspa confiaypi kallpaykichis kanqa: ichaqa mana munarqankichischu”.

Millerpa alhajakunanqa Habacucpa tablankunapi rikuchisqa chiqaq kaykuna kanku; chay tablankunaqa Chawpi Tutan Willakuyninpa pruebanta rikuchinku, chaymanta iskay laya yupaychakkunata ruraspa. Chay alhajakunakuna contra rikurichisqa hatarikuypa unanchaqa “sapa punchaw” nisqami. Millerqa “sapa punchaw” nisqanta allinta entienderqa, ichaqa entiendenqa kawsasqan historiapa tupuyninwanmi k'iskisqa karqa, chaymi paypa yachasqan alhajakunakuna, wasinpa chawpinpi mesa pataman churayta yachasqa kasqan, kunanqa chunka kuti aswan qanchariywan llihipinku, imaynatachus Miller qallariypi mesanman churashqan p'unchaykunapi kasqanmanta. Kunanqa aswan hatun cajón ukhupin kanku, imaraykuchus chay cajónqa kunanqa manaña Bibliallatachu rikuchin, imaynatachus Millerpa p'unchayninpi karqa, aswanpas kunanqa iskaynintam rikuchin: Bibliatawan Profeciapa Espirituntawan.

Kay ishkay testigokunami qhepaman p'unchaykunapi pruebapaq k'anchayta paqarichinku, chaymanta kay ishkay testigokunami qhepaman p'unchaykunapi hatun maqanakuy pampaman tukunku. Millerqa chay maqanakuyta rikarqan, imaraykuchus musquyninpi ataudninta (Biblia-ta) apakuspanku, llik'irqanku. Juanqa, qhepaman p'unchaykunapi “yachaqkunata” sut'inchaspa, “Diospa siminrayku, Jesucristoq testimonninrayku ima, Patmos nisqa isla-pi kasharqan.” Juanqa qatiykacharqa iskayninmanta yachasqanta creenrayku: Bibliaq willakuyninmanta hinallataq Ellen Whitepa qillqasqankunamantapas.

Qatiq qillqapiqa qhipapi, 1798 watapi kichasqa Ulai Mayu rikuchisqanwan sut'inchasqa cheqaqkunata yuyaymanasqaykuta qatipasaqku.

“Manam ima ñawpaq p'unchaykunamanta manam imatapas manchakunanchu kanchu, Señor imayna pusawarqanchista, hinaspa paypa yachachisqan ñawpaq willakuykuna kawsayninchispi qonqarusqanchisraykullam.” Life Sketches, 196.